

نام:

نام خانوادگی:

کاربرگه نگارش پایه ی ششم برای مرور نیمسال اول

تعداد صفحه: صفحه

۱. معنی کلمات زیر را بنویسید.

حجره:	چیره:	فضل:
اوراق فروشی:	نیرنگ:	دیده:
اوراق:	ترک:	فیض:
الکن:	رکاب دار:	تعالی:
تلفات:	مجال:	گلشن:
بعثی:	ملک:	مخلوق:
جوامع:	مرکب:	تجلی:
ارج:	خلق:	فروغ:
درنگ:	خلقت:	نخجیر:
سقوط:	خالق:	کمند:
جان پناه:	مرغزار:	آذر گشسب:
خان:	قُمری:	ربیع:
اهریمنی:	معرفت:	غنیمت شمار:
تیمار:	موزون:	خروشید:
فرجام:		

۲. به جای واژگان مشخص شده، واژه های دیگری قرار دهید و جمله ها را بازنویسی کنید.

الف) هیچ چیز نمی تواند اثر محبت را از بین ببرد.

ب) پیرسیم و از هیچ چیز نهراسیم.

پ) هر کسی شخصیت خود را در رفتار و عمل خویش نمایان می کند.

۳. بیت های زیر را به نثر ساده باز نویسی کنید. (حدود ۳ الی ۴ مورد در آزمون مطرح خواهد شد.)

✚ خرد را نیست تاب نور آن روی برو از بهر او، چشم دگر جوی

✚ به نام آن که جان را فکرت آموخت چراغ دل به نورجان برافروخت

✚ در او هر چه بگفتند از کم و بیش نشانی داده اند از دیده ی خویش

✚ زفضلش هر دو عالم ، گشت روشن زفیضش خاک آدم ، گشت گلشن

✚ به نزد آن که جانش در تجلی است همه عالم ، کتاب حق تعالی است

✚ جهان، جمله، فروغ نور حق ، دان حق اندر وی زبیدایی است پنهان

باد بهاری وزید از طرف مرغزار / باز به گردون رسید، ناله ی هر مرغ زار

هر گل و برگی که هست، یادخدا می کند / بلبل و قمری چه خوانند؟ یاد خداوندگار

خیز و غنیمت شمار، جنبش بادریع / ناله ی موزون مرغ، بوی خوش لاله زار

برگ درختان سبزد در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری ست، معرفت کردگار

با اینکه سخن به لطف آب است / کم گفتن هر سخن، صواب است

لاف از سخن چو در توان زد / آن خشت بود که پر توان زد

آب ارچه همه زلال خیزد / از خوردن پر، ملال خیزد

یک دسته گل دماغ پرور از خرمن صد گیاه، بهتر

کم گوی و گزیده گوی، چون در / تا ز اندک تو، جهان شود پر

علم، چندان که بیشتر خوانی چون عمل در تو نیست، نادانی

آن تهی مغز را چه علم و خبر که بر او هیزم است یا دفتر؟

نه محقق بود نه دانشمند چارپایی، بر او کتابی چند

خروشید و جوشید و بر کند خاک ز سُمّ زمین شد همه، چاک چاک

سر و گوش بگرفت و بالش دلیر سر از تن بکنش به کردار شیر

بزد تیغ و بینداخت از بر، سرش فرو ریخت چون رود، خون از برش

ز بهر نیایش، سر و تن بشست یکی پاک جای پرستش بجست

بینداخت چون باد، خَم کمند سر جادو آورد ناگه به بند

از آن پس نهاد از بر خاک، سر چنین گفت: کای داور داد گر!

میانش به خنجر به دو نیم کرد دل جاروان زو پر از بیم کرد.

ز هر بد، تویی بندگان را پناه تو دادی مرا، گردی و دستگاه

چو رستم بدیدش بر انگیخت اسب بدو تاخت مانند آذر گُشسب

همه با هم برادر وطنیم / مهربان همچو جسم با جانیم

گر رسد دشمنی برای وطن / جان و دل، رایگان بپوشانیم

اشرف و آنجَب تمام ملل / یادگار قدیم دورانیم

شکر داریم که از طفولیت / درس حبّ الوطن، همی خوانیم

وطن ما به جای مادر ماست / مادر خویش را نگهداریم

چون که حبّ وطن ز ایمان است / ما یقیناً ز اهل ایمانیم

خوشا آنان که الله یارشان بی / به حمد و قل هو الله کارشان بی

ای نام تو روید به گلدان لبم / در مرحمت تو غوطه ور، روز و شبم

خوشا آنان که دائم در نمازند / بهشت جاودان بازارشان بی

در خاک طلب، بذر دعا کاشته ام / باران اجابت تو را می طلبم

خداوندا به فریاد دلم رس / کس بی کس تویی، من مانده بی کس

اگر آن سبز قامت، رو نماید / در باغ خدا را می گشاید

همه گویند ظاهر کس نداره / خدا یار منه چه حاجت کس

تنم را فرش کردم تا بتازد / دلم را نذر کردم تا بیاید

۴. با توجه به شعر

علم، چندان که بیشتر خوانی
چون عمل در تو نیست، نادانی
نه محقق بود نه دانشمند
چارپایی، بر او کتابی چند
آن تهی مغز را چه علم و خیر
که بر او هیزم است یا دفتر؟

از نظر سعدی، دانشمند واقعی کیست؟

۵. در بیت « اشرف و آنجَب تمامِ مَلَل / یادگارِ قدیمِ دورانیم » منظور از « یادگارِ قدیمِ دورانیم » چیست؟

۶. پنجره های شناخت را نام ببرید.

۷. چرا، زبان، موجودی زنده معرفی شده است؟

۸. به نظر شما، زبان فارسی چه نقشی در وحدت و یکپارچگی ملت ایران دارد؟

۹. شما چه راه هایی را برای نگاهبانی از زبان فارسی پیشنهاد می کنید؟

۱۰. به نظر شما میان کار آرش با دریاقلی چه شباهتی هست؟

۱۱. در کدام قسمت از خوانش مصراع « باران اجابت تو را می طلبیم » مکث وجود دارد؟ چرا؟

۱۲. در بیت «گر رسد دشمنی برای وطن جان و دل، رایگان بیفشانیم»، واژه ی «دشمنی» با چه آهنگی خوانده می شود؟ چرا؟

۱۳. با توجه به نشانه گذاری ها، بیت زیر را بخوانید. به نظر شما خواندن کدامیک صحیح است؟ با دلیل بیان کنید.

« لاف از سخن، چو در توان زد آن خشت بود که، پر توان زد»

« لاف از سخن چو در، توان زد آن خشت بود که پر، توان زد»

۱۴. بیت « مهرت برون نمی رود از سینه ام که هست این سینه، خانه ی تو و این دل، سرای تو» چگونه خوانده می شود؟ چرا؟

۱۵. مانند نمونه واژه های زیر را در جدول قرار دهید.

کلمه — فضلا — کتاب — کلمات — فاضل — کُتُب — فصل — متن — فصول

کلمات	کلمه
.....
.....
.....

۱۶. در جمله های زیر نهاد و فعل را مشخص کنید.

جمله	نهاد	فعل
ما پدیده ها را خوب و دقیق می بینیم.		
انسان باید خالق خود را بشناسد.		

۱۷. هم خانواده کلمات زیر را بنویسید .

.....	هلاک
.....	مقصود
.....	علم
.....	فکر
.....	خلق
.....	حافظ
.....	تحصیل
.....	عزت
.....	شهید
.....	لکنت

۱۸. در عبارات و ابیات زیر منادا و حرف ندا را مشخص کنید.

منادا	حرف ندا	جمله
		ای وطن، همچو باران بهاری
		یارب، نکن از لطف، پریشان ما را
		خدای کعبه، ای یکتا
		ای وطن، همچو باران بهاری

۱۹. نوع جمله های زیر را مشخص کنید. (خبری، عاطفی، سوالی، امری)

- ✓ زیر درخت را نگاه کن
- ✓ برای سربلندی میهن عزیزمان چه کارهایی باید انجام دهیم
- ✓ امروز بهترین دوستم جان مرا نجات داد
- ✓ خدایا تو معرکه ای

۲۰. تشبیه چیست؟

۲۱. کلمه های زیر را به چیزهای مناسب، تشبیه کنید و در جمله ای به کار ببرید.

مادر مثل
گل مانند
کوه چون
ایران همانند

۲۲. مبالغه چیست؟

۲۳. یک نمونه مبالغه که در صحبت هایتان به کار می برید، بنویسید.

.....

۲۴. چه آرایه ای در بیت زیر وجود دارد؟ توضیح دهید.

خروشید و جوشید و برکنند خاک ز سمش زمین شد همه چاک چاک

در این بیت، شاعر.....

۲۵. چه آرایه ای در بیت زیر وجود دارد؟ توضیح دهید.

بزد تیغ و بنداخت از بر، سرش فرو ریخت چون رود خون از برش

در این بیت، شاعر.....

۲۶. کنایه چیست؟

۲۷. معنای دور و معنای نزدیک کنایه ی زیر را بنویسید.

کنایه	معنای نزدیک	معنای دور (کنایه)
آب در هاون کوبیدن		
به تنگ آمدن		
در خانه ی او همیشه باز است		

۲۸. هفت خان رستم را به ترتیب بنویسید. www.my-dars.com

۲۹. برای موفقیت در زندگی، به نظرتان چه خان هایی پیشرو دارید؟

مادر بزرگ همیشه می گفت: « اگر برای کسی کاری می کنی، به به رخ کشیدن
یک جور است و اگر منت بگذاری کار تشنگت»
مادر بزرگ می گفت: « لازم نیست وقتی کار خوبی می کنی، داد بزنی. لازم نیست
و را خبر کنی.» می گفت: « کار خوب مثل است. خودش
منتشر می شود.»

۳۱. متن زیر را با یکی از کلمات « از، به، در، با » کامل کنید.

چلچله ی خوش آواز آسمان به پرواز در آمد ابر سلام کرد
کنار خورشید گذشت و او لبخند زد باد هم نوا
شد زمزمه ی آب گوش فرا داد و چهره ی زیبای خود را آن
مشاهده کرد. چلچله می دانست که چگونه این همه زیبایی لذت برد.

۳۲. جمله های نوشته شده را در جورچین زیر شماره گذاری کنید و داستان آن را بخوانید.

- بامداد صاحبان مال دیدند که شتران و بار آنها ناپدید شده است.
- به پاسبان پر خاش کردند که چه پیش آمده است؟
- گفت آن هنگام شمشیر کشیدند و گفتند اگر فریاد و هیاهو کنی تو را می کشیم.
- نگهبان کاروانی شب به خواب رفت.
- دزدان رسیدند و کاروان را غارت کردند.
- گفتند: مگر تو سنگ بودی؟ چرا جلوی آن را نگرفتی؟
- گفت: دزدان نقابدار کاروان را غارت کردند و مال مردم را به یغما بردند.
- اما اکنون هر قدر که بخواهید برایتان فریاد می کشم!
- گفت: تعداد آنها زیاد بود و من تنها بودم.
- گفتند: اگر نمی توانستی با آنها مبارزه کنی، باید فریاد و هیاهو می کردی تا بیدار شویم.
- من نیز از ترس خاموش گشتم،

www.my-dars.ir

حال با توجه به متن به سؤالات زیر پاسخ دهید:

- بهترین عنوان برای متن بالا چیست؟
- پیام متن چیست؟

۳۳. جاهای خالی را با «اما، ولی، بنابراین، و» کامل کنید.

چند وقت پیش داستانی درباره ی خیر و شر خواندم. اینکه سالها پیش خیر و شر برای شنا کردن به دریا رفتند..... شر زودتر از آب بیرون آمده..... لباسهای خیر را پوشید..... خیر هم برای اینکه برهنه نماند، مجبور شد لباسهای شر را بپوشد و حالا سالهاست که آدم ها خیر و شر را اشتباه می گیرند.

حال با توجه به متن به سئولات زیر پاسخ دهید:

- بهترین عنوان برای متن بالا چیست؟
- پیام متن چیست؟
- چرا مردم شر و خیر را اشتباه می گیرند؟

۳۴. جمله های زیر را با دقت بخوانید و به ترتیب درست، شماره گذاری کنید.

- مرد نگاهی به نانوا انداخت و گفت: «نان نیست، جان است برادر!»
- مرد گرسنه با دست نانی را نوازش کرد و گفت: «ای مرد، چقدر می گیری که مرا از این نان ها سیر کنی؟»
- روزی روزگاری مردی خسته و مانده، تشنه و گرسنه به شهری رسید.
- این شد که گفت: «سکه ای بده و هر چه که می خواهی از این نان ها بخور!»
- «چه می خواهی مرد؟ اینها که می بینی نان است، نه چیز دیگر!»
- نانوا لبخندی زد و گفت: «سکه ای بده و نان بخور و بخور. نوش جان!»
- او با دیدن نان های تازه آب دهانش سرازیر شد.
- طوری حرف می زنی که گویی سال هاست نان ندیده ای.
- نانوا به او خیره شد و با خودش گفت: «این مرد هر چه پر خور و گرسنه باشد، بیشتر از چند نان نمی تواند بخورد».
- روزهاست که نان ندیده ام؛ ولی نان های تو از آن نان هاست که خوردن دارد.
- از آنجا که خیلی گرسنه بود، جلوی دکان نانوا ایستاد.
- مرد با خوشحالی سکه ای به نانوا داد و شروع به خوردن کرد.
- نانوا که مرد گرسنه را دید، پرسید: www.my-darzi.com

حال با توجه به متن به سئولات زیر پاسخ دهید:

- بهترین عنوان برای متن بالا چیست؟
- پیام متن چیست؟

آن سوی جنگل ها، روستای کوچکی بود. در آنجا رسم بود که افراد پیر و ازکار افتاده را در خانه‌ی دور افتاده‌ای نگهداری کنند.

در این روستا، دهقان جوانی با پدر پیر و پسر کوچکش زندگی می‌کرد. پدر او دیگر نمی‌توانست کار کند. دهقان جوان تصمیم گرفت او را به آن خانه ببرد. فردای آن روز، پدرش را سوار گاری کرد و به راه افتاد. وقتی که به آنجا رسیدند، مقداری آب و غذا برای او گذاشت و برگشت. در راه به یاد پیری خودش افتاد و گفت: «انصاف نیست؛ یک روز ممکن است پسر همین بلا را سر من بیاورد». دهقان جوان برگشت و پدر را با خود به خانه آورد و او را در زیر زمین خانه‌اش پنهان کرد. پس از مدتی بیشتر مردم روستا بیمار شدند. وقتی پیر مرد خبر را شنید، گفت: «بیماری به خاطر آب آلوده است. به سرچشمه بروید و راه آب را عوض کنید». دهقان جوان حرف‌های پدر را به مردم گفت. آنها مسیر آب را تغییر دادند و سلامتی به روستا بازگشت. مدتی گذشت. فصل کاشت فرا رسید. پدر پیر به پسرش گفت: «اگر امسال مردم به جای گندم دَرْت بکارند، سال بعد زمین دوباره قوت پیدا می‌کند و محصول گندم زیاد می‌شود».

مردم همان کاری را کردند که پیر مرد گفته بود. سال بعد آسیاب‌ها پر از دانه‌های گندم شدند. مردم روستا جشن گرفتند و به خانه‌ی دهقان آمدند و گفتند: «تو خیر مردم روستا را از همه بهتر می‌دانی پس کدخدای ما هستی». دهقان گفت: «اما من کاری نکرده‌ام، این فکر پدرم بود». مردم با تعجب گفتند: «مگر او را به آن خانه نبرده‌ای؟» دهقان جوان ماجرا را تعریف کرد و گفت: «درست است که پدرم ازکار افتاده است؛ اما چیزهای زیادی می‌داند». از آن روز مردم تصمیم گرفتند که پیرمردها و پیرزن‌ها را پیش خود نگه دارند.

با توجه به متن به سؤالات زیر پاسخ دهید.

- بهترین عنوان برای متن بالا چیست؟
- پیام متن چیست؟
- در سطر اول کلمه‌ی «آنجا» به چه چیزی اشاره می‌کند؟
- کلمه‌ی «او» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟
- کلمه‌ی «تو» به چه کسی یا چه چیزی اشاره می‌کند؟
- در بند سوم کلمه‌ی «آنجا» به چه چیزی اشاره می‌کند؟

۳۶. عبارت زیر را با جمله ای کوتاه تر، بیان کنید.

الف) من هم مانند شما موجودی زنده هستم و زندگی من، فراز و فرودها و داستانی طولانی دارد.

.....

۳۷. عبارت زیر را با جمله ای کوتاه تر، بیان کنید.

ب) سحرگهان خورشید از پشت افق، یعنی آنجا که دریا به آسمان می پیوندد، پدیدار می شود و چهره ی خود را به جهانیان نشان می دهد.

.....

۳۸. متن زیر را بخوانید و هر جایی که لازم است، در آن از نشانه های « . ، ، ! ؟ » استفاده کنید.

یک روز غروب وقتی دهقان از مزرعه به خانه برگشت از لانه ی غازها صدایی شنید دهقان از جا پرید و گفت
چه صدای عجیب حتماً روباه است سپس به طرف لانه ی غازها دوید روباه را از لانه ی غازها
بیرون کرد در را که باز کرد گفت دختر خوبم روباه می گوید امروز صبح که غازها را به چرا
می بردی شال زیبایی سر کرده بودی یا شالت را می دهی یا همه ی غازها را می برم دخترک با ناراحتی
گفت مگر روباه هم شال سر می کند دهقان گفت من نمیدانم

۳۹. مفهوم ضرب المثل های زیر را در یک بند توضیح دهید.

(در آزمون ها یکی از ضرب المثل ها داده خواهد شد.)

✚ کار نیکو کردن از پر کردن است

.....

✚ هر که بامش بیش، برفش بیشتر

.....

✚ وطن دوستی نشانه ی ایمان است

.....

✚ نوشدارو بعد از مرگ سهراب

.....

✚ دشمن دانا بلندت میکند / بر زمینت می زند نادان دوست

.....

✚ از تو حرکت، از خدا برکت

.....

✚ شکر نعمت، نعمت افزون کند

.....

۴۰. در مورد یکی از دو موضوع زیر دو بند بنویسید.

(در آزمون ها یکی از موضوع ها داده خواهد شد.)

بهار و زیبایی های آن را با کلامی زیبا توصیف کنید.

وطن خود را در دو بند توصیف کنید

با استفاده از واژه های زیر یک بند درباره ی «شهید» بنویسید.

درباره ی یکی از نام آورانی ایران عزیز که می شناسید، بنویسید.

شخصیت دهخدا را با یکی از نام آورانی که در کلاس پنجم با آن آشنا شدید، مقایسه کنید. تفاوت و شباهت آنها را در دو بند بنویسید.

جشن نوروز

شب یلدا

جشن دهه فجر

چشمان خود را ببندید و حس خود را درباره ی صداهایی که می شنوید، بنویسید.

از پنجره ی کلاس به بیرون نگاه کنید و آنچه را می بینید، در یک بند بنویسید.

داستان کوتاهی از زبان "خط فارسی" بنویسید. (کلمات متضاد مانند فراز و فرود - شکست و پیروزی را در داستان به کار ببرید.)

یک بند درباره ی زبان مادری خود بنویسید.

به عنوان یک ایرانی به نظرتان برای حفظ و پاسداری از زبان ملی چه باید کرد؟ در یک بند بنویسید.

بعد از یک میهمانی، ظرف ها در آشپزخانه درباره ی آداب غذا خوردن مهمان ها در حال صحبت بودند. گفت و گوی آنها را در دو بند بنویسید.

شرح حال خود را در یک بند بنویسید (خودتان را معرفی کنید)

درباره ی موضوعی که بیشتر به آن می اندیشید، یک بند بنویسید و از واژه های هم معنی استفاده کنید.

در مورد یکی از آفریده های خدا که توجه شما را جلب کرده است، دو بند بنویسید.

با نثر ساده و روان، زیبایی های محل زندگی خود را در یک بند معرفی کنید.

داستان زیر را تا یک بند، ادامه دهید

امروز شاخصی دیگری از درخت توت شکست و بر زمین افتاد. درخت توت، آهی کشید و
گروه آموزشی عصر
به درخت پیدر آن سوی باغ، که کودکانی، کاری به کارش نداشتند، خیره شده.